

Visitagudstjeneste Sømna kirke 29.04.2018

Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Lukas i det 13. kapittel (v18-21)

I dag skal prekenen handle om de de tre S'ene. De tre S'ene som finnes i tekstene vi har hørt i dag og som kan fortelle oss viktige ting om det å være kirke, det å være en som tror, det å være med i menigheten på ulike vis.

Jeg vil snakke om

s for sennepsfrø

s for surdeig og

s for Sareptas krukke.

For noen av dere i kirken i dag er dette kjente begreper som dere straks assosierer noe med. For andre kan det være mer fremmed. De to begrepene sennepsfrø og surdeig var velkjent for de som hørte Jesus fortalte om dette første gang. Begrepet Sareptas krukke er egentlig et begrep som har sneket seg inn i språket vårt på bakgrunn av hendelsen det fortelles om i Bibelen.

S for sennepsfrø

Sennepsfrøet er et lite frø. Når Matteus i sitt evangelium forteller den samme lignelsen som vi har hørt fra Lukas i dag, ja så sier Matteus at det er verdens minste frø. Lukas sier ingenting om det. Lukas forutsatte antagelig at de som hørte og leste forstod hva det var han mente. Her ser vi litt av dynamikken i de bibelske skriftene, de er skrevet av mennesker med ulike blikk for både samtid og hva som er viktig. Allerede i evangeliene selv ligger fortolkninger og synsvinkler. Men det viktigste har de felles. Både Lukas og Matteus vil fortelle at fra dette lille frøet vokste det et stort tre, så stort at fuglene kunne bygge rede i det. Og begge sier at dette frøet og dette treet er en sammenligning av hva Guds rike er.

Jesu samtid ventet og drømte om et fremtidsrike. Mange av disse drømmene var knyttet til å bli fri fra okkupantene som hadde beleiret seg i landet deres. De drømte om et stort og mektig rike som kunne stå imot krigerske naboland.

De drømte om rikdom og makt og frihet og fred. Og de tenkte seg nok at Jesus skulle innfri dette på en helt annen måte enn han gjorde. For Jesus kom med et annet slags rike. Ikke et rike som viste seg i makt, ikke et rike som viste seg i ytre endringer, men et rike som skapte trygghet for den svake og håp om liv for den som var langt nede. Sennepsfrøet som var så lite ble et stort tre. Og i dette treet fikk fuglene ly og livsmulighet, her kunne de bygge rede og forberede fremtiden. Når Guds rike sammenlignes med dette frøet og treet understreker det at det rike, de verdier, de ord og gjerninger Jesus kom med, de skal hjelpe oss til å leve liv med fremtidshåp og trygghet.

Den andre s'en er surdeigen. For noen år siden var det en surdeig som gikk som et kjedebrev i bygda der jeg bor. Surdeigen fikk til og med et navn, den kaltes Herrmann. Den ble stadig delt opp og gitt videre til folk, og vi kunne bruke den til å bake med, og av den nye baksten kunne vi ta ut en ny surdeig. Av den opprinnelige surdeigen ble det mange mange brød. I teksten står det at kvinnen la en liten surdeig inn i tre mål mel, et mål tilsvarte omtrent 20 kilo mel. Deigen hadde blitt nok til 700 rundstykker, og surdeigen kunne brukes om igjen til ny bakst. Dette dagligdagse bildet brukte Jesus for å si at når Guds rike kommer gjennomsyrrer det alt, slik surdeigen gjennomsyrrer alt. Guds rike kan begynne som en liten surdeig, men det har uante utbredelsesmuligheter.

Den siste s'en står for Sarepta. Vi hørte om profeten Elia som kom til byen Sarepta. Han møtte en kvinne som han ba om vann og brød. Men kvinnen hadde nesten ingen ting, bare litt mel og olje. Likevel ber Elia henne om å bake av det siste hun har til ham. Og antagelig fryktsom og motvillig gjør hun det. Og hun får tifolds tilbake igjen, for melkrukken hennes og oljekruset hennes ble aldri tomt igjen. Uttrykket Sareptas krukke er gått inn i språket vårt som et uttrykk for overflod og kreativitet, et sted å finne noe livgivende og godt.

Det er tre viktige s'er om Guds rike vi hører i dag. Men det er en S til. Det er en fjerde S. Den fjerde S'en finner vi ikke i bibeltekstene, den fjerde S'en finner vi midt i blant oss. Den fjerde S'en står for Sømna.

Hva betyr sennepsfrøet og sennepstreet for menigheten og samfunnet her?

Hva betyr surdeigen og Sareptas krukke?

I dag er vi samlet til gudstjenesten i Sømna kirke. Her har det vært feiret gudstjeneste i mange mange år. Her har kirken stått som et merke i tiden, et merke på at her er det mennesker som tror på noe annet enn det vi ser, her er det mennesker som regner med Gud. Når det feires gudstjeneste her og dåpsvannet renner over et barnehode eller en konfirmant eller voksen, da er det sennepsfrøet som såes. I dåpsvannet er Guds Ånd til stede og kommer til den som døpes med Guds rike. Det spørres ikke etter hvor mye tro som finnes, eller hvordan livet leves. Guds nåde, Guds fellesskap og Guds trygghet rekkes i dåpen til den som kommer. Denne måten å tenke om inngangen i Guds rike på må vi aldri glemme eller se som ubetydelig. For nettopp dåpen som pur gave sier oss noe om hva Guds rike er, det er en gave som gis oss alle. I Guds rike er det ikke skiller mellom folk, det er plass for hver enkelt, og det er ingen utestengelse. Dette er så viktige ord inn i en verden hvor det er så mange skiller: Noen av oss er nordmenn og tror at vi har alle retter til vårt land på vår side, noen er funksjonsfriske på alle måter og synes det er vanskelig å forstå at det finnes mange som trenger litt ekstra for å få et verdig liv, noen er populære i ungdomsflokken og vennekretsen og ser ikke den som støtes ut av det gode selskap, noen strever hele livet med å være innenfor I Guds rike finnes ingen skiller. Der er det redeplass for alle himmelens fugler, der er det rom og plass for oss slik vi er. Dåpen er pur gave for oss alle.

Om en liten stund skal vi feire nattverd her i Sømna kirke. Også da lyder det samme ordet: Det er for alle. Kom for alt er ferdig, sier vi, du er innbudt til Guds rike, til fellesskap og deltagelse, ikke fordi du tror sterkt eller passer inn, men fordi Gud innbyr deg, fordi du tilhører.

Hva betyr surdeigen for Sømna menighet? I denne menigheten foregår det mye godt arbeid, både blant eldre og blant barn og ungdom. Det har vi virkelig fått oppleve de dagene vi har vært her. Teksten om surdeigen som kunne bli til så mange brød, er et håpsord om det som skjer når vi samles i Jesu navn, enten det er på ungdomsklubben eller på aldershjemmet eller på dugnad på kirkegården. Alt som skjer i kirkelig regi skjer jo i Jesu navn, fordi vi tror på ham, fordi vi regner med den kristne tro som et fundament for vårt liv. Og når vi samles i Jesu navn skjer det noe. Da kan et lite ord om anerkjennelse til en ungdom bli det som forandrer livet. Da kan en samtale rundt en gravstøtte på kirkegården løfte frem håpet og samholdet, da kan en salme som synges på aldershjemmandakten vekke troen på Gud hos den som synger og hører. Det er

slik Guds rike er. Det vokser av det lille. Ikke fordi det vi gjør er så fantastisk bra, eller fordi det lille som skjer er så spesielt. Nei, Guds rike vokser fordi det skjer i Jesu navn, fordi vi regner med noe annet enn det vi kan prestere. Slik sett er ordet om surdeigen et håpsord. Jesus sa det selv til sine disipler, han skulle ikke la dem bli tilbake som foreldreløse barn, han skulle gi dem sin Hellige Ånd. På en spesiell måte skulle han bli i verden fremdeles, inn i en fremtid som er gått like langt som til nå.

Og da er vi fremme ved Sareptas krukke. Det er litt merkelig, for selv om denne historien står i Det gamle Testamente og skjedde lenge før Jesus ble født, har den i høyeste grad med Jesus å gjøre. Elia lover kvinnen at hun aldri skal gå tom for mel og olje, hun skal berge livet både for seg og sin sønn. Hun skal ikke frykte for fremtiden lenger.

Håpet i alle de fortellingene vi har hørt i dag handler om hva Gud gjør med verden, hvordan Gud møter oss.

Kirken står her i Sømna, og vi driver menighetsarbeid og samles til gudstjeneste, vi døper og vi deler ut nattverden med en eneste hensikt: For at håpet om Jesu oppstandelse aldri skal forstumme, det er i troen på oppstandelsen kirken har sitt sennepsfrøhåp, det er i troen på oppstandelsen kirken har sin gjennomsyrede kraft som kan forvandle verden og som er en motkraft til alt som vil ta likeverd og kjærlighet bort. Det er i troen på Jesu oppstandelse vår Sareptas krukke er, det er der håpet om at trygghet og liv og fellesskap og alt godt vil være med oss alle dager ligger.

Jesus blir selv sammenlignet med et frø som ble lagt i jorden, det er hans død det snakkes om. Han legges i graven, han dør, men av døden står han opp og blir den kraft som vel kan synes liten, men som har påvirket verden og mennesker i 2000 år. Det er i Jesus frøet ligger, det er når vi tar imot ham i dåpen og nattverden at vi innlemmes i og gjennomsyres av hans håp.

Dette håpet trenger vi. Håpet om livets ubestridte seier, om det vakre og det gode og trygge. I en verden som er så preget av det motsatte er kirken det lille sennepsfrøet, den gode surdeigen og den evige Sareptas krukke. For Jesu skyld og for menneskenes skyld.